
Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2018:11

Rösträtt för präster och diakoner i EFS vid biskopsval

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2018:64 i vilken föreslås att kyrkostyrelsen ges i uppdrag att initiera de ändringar i styrdokument som behöver göras för att präster och diakoner i aktiv tjänst inom EFS ska få rösträtt vid val av biskop i Svenska kyrkan. Enligt utskottets mening är den avgränsning som idag finns vad avser rösträtt för präster och diakoner i biskopsval väl avvägd. Vidare noterar utskottet att en översyn av processen kring nominering och val av biskopar planeras remitteras hösten 2018. Utskottet anser att resultatet av detta arbete ska inväntas. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2018:64.

Motionens förslag

Motion 2018:64 av David Castor, Rösträtt vid biskopsval för präster och diakoner i EFS

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera de ändringar i styrdokument som behöver göras för att präster och diakoner i aktiv tjänst inom EFS ska få rösträtt vid val av biskop i Svenska kyrkan.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2018:64 i Ln 2018:7y, *bilaga*.

Bakgrund

Allmänt om rösträtt i biskopsval

Biskopsval regleras i 8 kap. 7–39 a §§ kyrkoordningen. Av reglerna framgår bl.a. att vid ett biskopsval, som inte avser befattningen som ärkebiskop eller biskop i Visby stift, har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat, och
3. särskilt utsedda elektor. (se 8 kap. 13 §)

Om valet avser biskop i Visby stift har utöver de personer som redan nämnts rösträtt som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner för utlandsförsamlingarna. (se 8 kap. 14 a §)

Vid valet av ärkebiskop har domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter i samtliga stift rösträtt, tillsammans med ledamöterna i kyrkostyrelsen, de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Uppsala stift eller i någon av dess församlingar eller pastorat samt särskilt utsedda elektor i Uppsala stift. (se 8 kap. 14 §)

Elektorerna väljs av kyrkofullmäktige i församlingar och pastorat. Det ska väljas lika många elektor som det finns röstberättigade präster och diakoner anställda i stiftets församlingar och pastorat samt anställda pastorsadjunkter när stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkt för valet. För elektorerna ska det väljas lika många ersättare. Vid valet av elektorerna och deras ersättare får inte de personer rösta som redan har rösträtt vid biskopsvalet. (se 8 kap. 16, 18, 20 och 22 §§) Valbar till elektor och ersättare för elektor är den som är valbar till ledamot i kyrkofullmäktige. Den som redan har rösträtt vid biskopsvalet är dock inte valbar. (se 8 kap. 22 §)

Vid val av biskop i Visby ska för varje församling i Svenska kyrkan i utlandet de valda ledamöter i kyrkorådet som tillhör Svenska kyrkan välja lika många elektor som det finns röstberättigade präster och diakoner anställda för församlingen vid tidpunkten för elektorsvalet. En elektor ska tillhöra Svenska kyrkan och vara valbar i den församling som förrättar valet. (se 8 kap. 23 a §)

Kyrkomötets tidigare behandling

Reglerna om rösträtt vid biskopsval har ändrats sedan kyrkoordningens ikraftträdande. Redan vid kyrkoordningens tillkomst diskuterades frågan om diakonernas rösträtt vid biskopsval och efter förslag om detta i utredningen *Styra och leda* (SKU 2008:1) beslutade 2009 års kyrkomöte om en sådan ordning. I nämnda utredning behandlades även frågan om präster inom EFS skulle ges rösträtt i biskopsval. Utredningen anförde att det finns ett direkt samband mellan vilka präster som är valbara till domkapitlet och som deltar i det valet, och vilka präster som har rösträtt i biskopsval. Utredningen menade vidare att även om EFS-präster står under tillsyn av biskop och domkapitel utan att ha rösträtt i biskopsvalet så kan samma sak sägas om andra präster och även diakoner, inte minst de som är pensionerade.

Kyrkostyrelsen anförde i sin skrivelse *Styrning och ledning m.m.* (KsSkr 2009:5) att det ”skulle vara olämpligt att göra en avgränsning som innebär att EFS-präster hade rösträtt, men inte andra präster och diakoner som står under tillsyn av biskop och domkapitel utan att fördenskull ha en sådan anställning som enligt Kyrkostyrelsens förslag skulle leda till rösträtt” (KsSkr 2009:5, sidan 56). Organisationsutskottet instämde i sitt betänkande O 2009:1 i kyrkostyrelsens bedömning och kyrkomötet följde utskottets förslag.

Frågan om rösträtt för EFS-präster anställda i samsamarbetskyrkor behandlades även av 2011 års kyrkomöte med anledning av en motion (Mot 2011:50). Organisationsutskottet konstaterade i sitt betänkande (O 2011:10) att flertalet EFS-präster är anställda i en EFS-förening, men att det även finns EFS-präster anställda i en församling. De senare är dock normalt inte anställda på en befattning som präst utan på andra befattningar. Om en EFS-präst ändå har anställning som komminister så har hon eller han rösträtt både vid biskopsval och vid domkapitelsval. Utskottet anförde vidare att det finns ett stort antal andra präster och diakoner som, i likhet med EFS-präster, står under biskopens och domkapitlets tillsyn men som inte heller har rätt att delta i

biskops- eller domkapitelsval. Utskottet menade att det är en god ordning att avgränsningen av vilka som ska ha rösträtt i dessa val har gjorts till de som är anställda som präster eller diakoner. Utskottet föreslog att motionen skulle avslås och kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Vid 2015 års kyrkomöte beslutades att med anledning av motion 2015:85 uppdra till kyrkostyrelsen att, med utgångspunkt i principen att stiftet utser sin biskop, genomföra en översyn av processen kring nominering och val av biskopar. En promemoria har upprättats och planeras remitteras hösten 2018. (se KsSkr 2018:3 *Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden*).

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2018:64.

Utskottet konstaterar att det redan idag är så att inte alla präster och diakoner har rösträtt i biskopsval utan enbart de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat. Den avgränsningen anser utskottet vara väl avvägd. Om utvecklingen inom Svenska kyrkan skulle gå emot att allt fler präster och diakoner tjänstgör under andra former än idag, skulle möjligen ett större grepp behöva tas om frågan om rösträtt i biskopsval.

Utskottet noterar vidare att en översyn av processen kring nominering och val av biskopar planeras remitteras hösten 2018. Resultatet av detta arbete anser utskottet ska inväntas. Mot bakgrund av det anförda föreslås motion 2018:64 avslås.

Uppsala den 4 oktober 2018

På Organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Anna Sundelius, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Roberth Krantz, Monica Lindell Rylén, Tommy Eriksson, Maria Lagerman, Per Lindberg, Sven Gunnar Persson, Anette Nordgren, Christina Hjelm, Håkan Widepalm, Eric Westroth, Olle Reichenberg, Elisabeth Kullenberg, Lars B Andersson och Irene Oskarsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mattias Benke, Lars-Ola Dahlqvist, Lars G Linder, Marie Johansson, Victor Ramström, August Hermansson, Benny Ahremark Persson, Märta Brita Forsberg Svensson, Arnold Boström, Johnny Lilja, Margareta Karlsson, Stefan Aro och Olov Lindquist.

Biskoparna Ragnar Persenius och Åsa Nyström har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2018:7y

Rösträtt vid biskopsval för präster och diakoner i EFS

Läronämndens yttrande över motion 2018:64

Enligt Svenska kyrkans episkopala ordning står alla präster och diakoner som innehar anställning i stiftsorganisationen eller stiftets församlingar eller är bosatta inom stiftets område under biskopens tillsynsansvar.

Rösträtt i biskopsval är enligt 8 kap. § 13 kyrkoordningen emellertid begränsad och omfattar inte alla som står under biskopens tillsyn.

Utifrån Svenska kyrkans episkopala ordning finns inga läromässiga hinder för att förändra regleringen av rösträtten vid biskopsval i enlighet med förslaget.

Uppsala den 30 augusti 2018

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Ann-Katrin Bosbach, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Åsa Nyström, biskop Thomas Petersson, biskop Eva Brunne, Eva-Lotta Grantén, Marta Axner Ims, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Mikael Winninge.